

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Preoții și politica

de Un preot.

II.

Greșește scriitorul articolului din „Gazeta Transilvaniei”, când afirmă, că moderații din convingere, deci de bună credință, ar cere, să nu mai alegem deputați naționaliști pentru dieta țării; greșește când afirmă, că dorința lor ar fi, să nu ne mai espunem pentru afurisitul acela de sufragiu universal; greșește când susține, că ei ar dori, ca să nu se mai atace, în parlament și în congregații, administrația, pentru abuzurile sevărite în contra poporului nostru; și mai ales greșește când afirmă, că aderenții politicii moderate ar fi convinși, că dacă schimbăm politica noastră naționalistă și o prefacem în o politică mai oportunistă, moderată, redusă în pretențiuni, toate bunătățile statului au să se reverse din abundență asupra noastră, a Românilor din statul ungar.

Toate aceste lucruri nu le-a afirmat nime, nici în presă, nici în intrinuri publice; iar dacă cumva ele au fost atinse undeva în cerc restrâns, între păhare, la masa albă, nu sunt alta, decât vederile individuale ale unuia, ori unora, cari nu cunosc destul de bine politica moderaților de bună credință. Eu însă cred că o cunosc, și pot să spun, că dintre aderenții ei n'a cerut nime și nu cere nime să nu mai alegem la dietă deputați naționaliști. S'a cerut însă și se cere din partea moderaților de bună credință, ca deputații naționaliști să fie trimiși la dieta țării pe baza unui program politic modificat din partea conferenței noastre naționale și mai redus în pretențiuni, pentruca deputații nostri să poată ajunge la o înțelegere oarecare, — ca deputații Sașilor, — cu factorii competenți, ca așa situația poporului nostru să fie,

nu agravată din zi în zi, ci ameliorată și ușurată.

N'a cerut nime și nu cere abandonarea sufragiului universal, — a cărui introducere și la noi de altcum știm bine, că nu dela noi depinde, — ci chiar din contră, îl pretindem toți, până și deputații de naționalitate română din partidul guvernului, pentrucă și ei l-au promis alegătorilor lor și s'au angajat să lucreze pentru înfăptuirea lui în cercul lor de activitate.

N'a cerut nime niciodată și nu cere, ca abuzurile administrației, pe cari am văzut din coloanele acestui ziar cât de temeinic le combate și domnul Iăsz, să nu fie desvelite și sbiciuite cu toată asprimea, în dietă și în congregații, pentrucă aceasta ar însemna aprobarea lor, ceea ce nu poate face nici un Român cu inimă curată.

Dar mai ales nime dintre moderații de convingere și de bună credință nu a spus, că dacă ne reducem pretențiunile, dacă ne schimbăm programul și direcția politică, au să se reverse din abundență toate bunătățile statului asupra noastră. Tocmai din contră, de nenumărateori s'a spus în coloanele ziarului acestuia și, dacă-mi aduc bine aminte, și din partea distinsului nostru fruntaș Dr. Ioan Mihu, înainte cu vre-o nouă ani, că și dacă înăgurăm o politică mai moderată, oportunistă, politica pe care ni-a recomandat-o marele Mitropolit Șaguna, rezultate imediate să nu aștepte nime dela ea, pentrucă se poate, că soarta noastră nici atunci nu se va ameliora. La un lucru putem însă cu siguranță să ne așteptăm: la desarmarea contrarilor nostri politici, cari atunci nu ne vor mai putea prezenta în afară și în sus, mai ales în sus, ca elemente revoluționare, iredentiste, contrare statului, ca elemente, cari tocmai din acest motiv nu pot să fie tratate altcum, decât așa cum suntem tratați noi astăzi din partea stăpâ-

nitorilor nostri, în mod cam măster. Și firma convingere a moderaților de bună credință este, că acest singur rezultat ar fi destul de mare pentru a ne face să ne gândim serios la aducerea programului nostru politic în consonanță cu stările de lucruri de astăzi din patria noastră, cari mai ales acum, după cele întâmplări în dietă, nu au să se schimbe așa ușor în favorul naționalităților nemaghiare din patrie, decât poate numai într'un viitor foarte îndepărtat.

Asta e politica moderaților de bună credință, — politica lui Șaguna, — pe care ei au căutat și caută să o facă în sânul partidului, nu în afară de cadrele partidului, prin spargerea partidului și înființarea unui nou partid. — Încercare făcută dar neisbutită la anul 1883, — și tot în sânul partidului au să o propage ei și în viitor, până o va accepta partidul, întocmai cum a acceptat, în locul politicii sterpe și păgubitoare de pasivitate, — politica de activitate, — care tot a lor a fost. E adevărat, că treizeci de ani au trebuit să propage ideea activității, până a fost ea acceptată, și poate că încă mulți ani vor avea ei să propage și ideea modificării programului nostru politic, dar precum au acum satisfacția, de a ceti în coloanele organului oficial al comitetului național, că politica pasivistă a fost o „politică nefericită”, tot așa vor avea la timpul său satisfacția de a ceti în organul de pe atunci al conducătorilor autorizați ai politicii naționale române, că și programul nostru de astăzi a fost un program nefericit, întocmai ca politica pasivistă, pentrucă el nu se potrivește cu politica de activitate, care nu e politică de intransigență, ci politică de înțelegere.

Politică intransigentă a fost politica pasivistă, care n'a admis intrarea Românilor în dieta din Budapesta, n'a stat de vorbă cu guvernul țării, cu parlamentul, ci ne-a

îndrumat să mergem deadreptul la Monarhul cu plângerile neamului, pentru a ne convinge, că Monarhul cunoaște mai bine constituția patriei, decât conducătorii politicii românești, și că nu e aplecat să facă nimica de dragul nostru cu violarea constituției. Dar politica aceasta intransigentă a fost îngropată la anul 1905, din partea „elementelor independente”, prin decretarea activității. E evidentă deci necesitatea de a se modifica acum și programul nostru politic, pentrucă politică activă, politică de înțelegere, nu se poate face cu succes cu program politic pasivist, cu program intransigent. De aceea, repet și încheiu, că proxima conferință națională va fi datoare să se ocupe serios cu modificarea programului nostru politic, eliminând din el punctele cari se lovesc de dreptul public al țării noastre, — și aceasta în interesul binepriceput al partidului național român. De sine înțeles, că până la efectuarea revizuirii și modificării programului, avem să stăm toți, ca și după modificare, sub același steag al partidului, în rânduri dese și bine închiegate.

Astea sunt părerile mele; cine are altele, spună-le, pentruca să ne cunoaștem din vreme gândirile și să putem alege din ele pe cele mai bune, mai ducătoare la scop și mai folositoare obștei românești.

Ziua Maiestății Sale. Duminecă e ziua nașterii Maiestății Sale, Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I. Din acest prilej se va oficia în catedrala din Sibiu un serviciu divin solemn, prin Escelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan. Cu ziua aceasta, în care se vor rosti rugăciuni pentru M. Sa la toate altarele românești, Maiestatea Sa, Monarhul nostru, intră în anul 83-lea al etății.

FOIȘOARĂ.

Răspata binefacerii

de Leo Tolstoi.

Un lup, rănit de niște vânători, dete cu ochi de un țaran, care se întorcea acasă dela muncă. Țaranul ducea în spate un sac de fasole și în mers se răzima pe un ciomag.

Cum îl zări, lupul începu să se roage: — Om bun! Niște vânători îmi sunt pe urmă și vor să mă omoare! Fie-ți milă de mine și scapă-mă!

Țaranului i se făcu milă de lup, deșertă sacul și-i spuse să se vâre înăuntru. Lupul intră în sac. Și Țaranul îl luă în spate și-și văzu de drum.

Nu merse mult și dete peste vânători. Il întrebă, dacă nu cumva a dat de vre-un lup.

— Nu, n'am zărit nici un lup, răspunse Țaranul. Și vânătorii își căutară de drum. Când își făcu socoteala, că n'are de ce să se mai teamă, Țaranul deschise gura sacului, ca să dea drumul fiarei. Dar cum se văzu scăpată, lighioana se aruncă asupra Țaranului.

Atunci Țaranul începu să-l ocărăască: — Cât de nerecunoscător mai ești, măi lupule! Nici rușine nu mai ai! Te-am

scăpat din ghiarele morții și tu așa vrei să-mi răsplătești binefacerea! Ge rău ți-am făcut, de vrei să mă omori! La tine binefacerea nu prefăcește nimic?

— Vreau să te sfășii!, — fu răspunsul lupului. Nici nu vreau să știu ce-i aceea „binefacerea”! De când sunt, n'am mai pomenit, ca cineva să-și fi adas aminte de vre-o binefacere!

— Tare greșit mai ești! Faptele cele bune nu se uită niciodată! Asta-i... de când e lumea! Și de nu mă orezi, hai de întreabă, pe cine vrei și ai să vezi, că tot așa are să-ți spună.

Se gândi lupul și în cele din urmă își desoleșă fălcile.

— Atunci... iute... ce-i de făcut? Să ne pornim la drum, și pe cel dintâi suflet ce-om întâlni, să-l întrebăm: „Binefacerile se uită, ori nu”? De ne-o răspunde: „Nu”. — Să știi, că te las să mă trăiești! De ne-o spune altfel, să știi, că te mânâno!

Omul primi învoiala. Și se porniră. Se întâlniră în cale cu un cal.

Il întreabă Țaranul:

— Ia, spune-mi, măi calule! Faptele bune se uită ori nu?

Calul răspunse:

— Una știu! În lumea asta bine să nu faci, căci nu-i suflet, care să își aducă aminte de binele pe care l-ai făcut! Nu mai departe, uități-vă la mine! Doisprezece

ani mi-am slujit eu credință stăpânului, și aști doisprezece ani, la ce nu i-am fost bun și de folos? La oea mai ușoară muncă, ca și la cele mai grele poveri, la ajutorul meu alerga. Doisprezece ani, oai i-am dat, la munca câmpului eu îl ajutam! De câțiva ani am orbit! Deatunci a căutat să mă pună la munci mai ușoare: m'a pus să car saci cu făină dela moară. Vremea se scurgea și eu ea mi se duseau și puterile. Ajunsesem în cele din urmă să nu mai pot face nici doi pași, fără să mă opresc, ca să-mi mai viu în fire. Intr'o zi căzui în mijlocul drumului. Ca ploaia începură să cază loviturile. Când văzură că nu mai sunt bun de nimic, mă deteră pe poartă afară, încât căzui aproape mort în mijlocul drumului. Mai venindu-mi puțin în simțiri, întâia grijă mi-a fost să fug cât mai departe de casa stăpânului nerecunoscător... Și am plecat... Însotro s'o iau? Nu știu nici eu!.. Ce să mă fac?... Spuneți-mi și voi!..

— Și mai vreți să vă spun, care-i răspata binefacerii?

Plin de bucurie, lupul se întoarse către Țaran:

— Ei, omule! Mai ai de spus ceva? Ai văzut, cât de ușor se uită faptele bune? Unde ți-e răspata binefacerii?

Țaranul răspunse:

— Îngăduie-mă puțin! Să mă întrebăm pe cineva! Nu numai pe anul! Și de

ni-o spune și acela tot așa, atunci... fă-mi ce vrei!

Lupul se înduplecă și de data asta. Mai merg ei cât merg, și se întâlnesc cu un câine bătrân de tot și schiop.

Il întreabă Țaranul:

— Măi câine! Ia, spune-mi! Ce crezi tu, binefacerile se uită, ori nu?

— Uite, ce știu eu! Răspunse câinele. Am trăit 15 ani în curtea stăpânului meu. Și cât bine nu i-am făcut în vremea asta? Il păziam casa, lătram toată noaptea și nimeni nu îndrăznește să s'apropie de curtea lui; de voiau să-l calce hoții, lătratul meu îl deștepta și vedea primejdia. Și azi? Azi, când nu mai am dinți, sunt alungat din curtea unde mi-am trăit viața. M'au gonit, lovindu-mă cu ciomegile. Mi-s coastele sfărâmate și mă târăi și eu cum pot... Însotro s'o iau? Spuneți-mi și voi, căci eu nu mai știu! Atâta știu numai: oriunde, dar numai cât mai departe de casa stăpânului meu de până ieri!

Lupul nu mai putea de bucurie.

— Ei! Ai văzut, cum se răsplătesc binefacerile? Ce mai ai de spus?

Țaranul răspunse cu jumătate de gură:

— Ce să mai am? Să-mi împlinesc cea din urmă rugămintă: Să ne mai întâlnim eu cineva și, de ți-o vorbi tot așa, fă ou mine ce vrei!..

Pedagogia din Arad.

Cu multă modestie, în cerc foarte restrâns, numai în prezența elevilor și a corpului profesoral și în fața de față a Preasfințitului Domn Episcop Ioan I. Papp, s'a serbat anul acesta, în Arad, la finea anului școlar, împlinirea primului centenar dela înființarea institutului pedagogic gr.-ort. român din Arad. Și tot în felul acesta s'a serbat înainte cu un an și în Sibiu împlinirea centenarului dela înființarea institutului teologic din Sibiu. Fără șgomot, fără alaiu, fără paradă mare. Și e bine că s'a procedat astfel. Noi suntem cu instituțiile noastre culturale în aceeași situație astăzi, în care se află fata mare, cu mamă mașteră la casă. Are mai multe po-doabe, frumoase și de preț, așezate pe fundul lăzii, dar nu îndrăznește a se împodobi cu ele, pentru că nu cumva să i le iee mama mașteră și să le dea fetei ei. Și i-ar părea rău, pentru că sunt dela mama ei cea adevărată!.. Ea știe că le are, îi sunt scumpe și grijește de ele ca de lumina ochilor; dar lumii, și mai ales mamei mașterei, nu le arată.

Așa suntem și noi, ori așa ar trebui să fim și noi, cu toate instituțiile noastre culturale. Mai puțin șgomot, mai puțin paradă în jurul lor, dar cu atât mai multă și mai înțelegătoare muncă și perseverență întru conservarea și întărirea lor. Pentru că scumpe ne sunt și datorii suntem să grijim de ele ca de lumina ochilor.

Ne sunt și nouă tot atât de scumpe, ca aceleora, cari au luptat, muncit și asudat până le-au văzut înființate și date destinațiunii lor. Și că aceștia, cari de mult nu se mai află între noi, decât numai în memoria binecuvântată ce li-o păstrăm, cu câtă bucurie, înăfășurare și încredere în viitorul neamului nostru, au privit la ele, — după ce le-au văzut înfăptuite, — ne dovedește o dedicație a marelui naționalist și luptător pentru cultura română, *Damaschin T. Bojinca*, adresată la anul 1830, pe atunci încă tinerului institut pedagogic gr.-ort. român din Arad, căruia i-a închinat opul seu intitulat „*Dirigătorul bunei creșteri, spre îndreptarea multor părinți și bunfolosul tinerimii române*”, carte tipărită „în crăiasca tipografie a universității ungurești, în Buda”, în anul numit.

Această frumoasă dedicație, făcută „multfolositorului și împărțitorului de luminare regiului colegiu preparandial din Arad”, de unul dintre luciferii de pe atunci ai Românilor din Banat, conține întreaga gândire și întreaga simțire a Românilor căr-

turari de pe atunci, față de pedagogia română din Arad. Transcrisă din opul citat, ea sună din cuvânt în cuvânt astfel:

Inelite regia colegiu a Muzelor Române!

Literatura nației române, care astăzi cu cel mai bun folos *tie* este încredințată, câte reușite a pățit, și prin câte rele s'a strecurat înflorirea științelor naționale, parte prin amestecarea popoarelor, parte prin turburarea armelor, parte, și mai cu de-a-dinsul, prin nedreptățile organizate, înainte de ridicarea ta, a școalelor sistemă: mai cunoscută sunt *tie* și toată lumi, decât să fie de lipsă aci prin mine a se descrie. Preadreptul părinte și preabunul nostru împărat *Francisc*, care neadormit priveghiază spre fericirea credincioșilor, supușilor sei, nu arareori ofta pentru trista soartă a fiilor sei români, văzându-i fără de ajutor, zăcând în mărășinele întunerecului fără a se ridica, prin cei spre aceea îndatorați, din neputința lor.

Pentru aceea, măcar că întru tot era deprins cu spărarea Monarhiei de prădătoarele arme, cari spre dărâpănarea împărățiilor europenești se ridicaseră, totuși n'a încetat a ougeta, cum și prin ce mijlocuri s'ar scapa nația românească din labirintul întunecimii, și s'ar putea aduce la asemenea treaptă a culturii, cu care se vedează alți supuși ai fericitei sale împărății. Și așa, când era mai înflăcărat viforul armelor, când mai mare turbare suna și se revărsa pe câmpiile lui Marte, când din înfiorații noi cele mai groaznice fulgere și trăsnete amenințau: atunci augustisimul împărat *Francisc*, ca un erou neînfricoșat, de toate acestea necontenitându-se, și necrezând zicala veche, că unde sorănesc armele, tac muzele: s'a îndurat a demanda ridicarea și întemeierea ta, vestite institut!

Nemuritoare rămâne dară această eroiască faptă a Maiestății Sale sacratissime în anele tale, cu atât mai vărtos, că între așa circumstanții te-a înrădăcinat, când despre asemenea faptă și a ougeta era mult. În table de aur și pe columne mai înalte decât piramidele Egiptului, în veacurile viitoare se va însemna de Români sfîșnitul nume al puternicului teu părinte *Francisc*, neuitat și preamângăios rămâne la toți strănepoții românești auritul secol al întemeierii tale, dulce aducere aminte va înroaia totdeauna inimile fiilor români, cetind fericita epocă a începutului tău!

De ridicarea ta nu numai Români, fiii tei, ci și generoasele și vitezele ginți, cea ungurească și cea nemțească, cari totdeauna au patronat pe frații și compatrioții lor români, nemărginit s'au bucurat, și nici nu au întârziat cu dreaptă inimă a lucra pentru înflorirea ta, mărturisind de comun adevărul și părtininduți scutire și la însuși înalta curte asupra acelora, cărora sfintele Maiestăți Sale intenții nu le plăceau și mergerii înainte a culturii române se vedeau a fi contrarii. (Înțelege pe — Sărbi.)

Iar tu, multfolositorule institut! Nu numai ai fost și totdeauna vei fi fiu multămitor fundatorului tău și scutitorului tău părinte, adevărat preabunul împărat și rege (oraiu) și patronilor tăi, ci și în faptă arăți patriei cel mai mare fruct prin puterea ta. Căci cine va zice, că nu din tine a împupit mugurul literaturii românești? Cine va nega (tăgădui), că nu din tine s'au dezvoltat florile cele astăzi nației de multe fructuri aducătoare? Cine nu știe, că tu

ai revărsat raze înălțitoare și luminătoare peste gînta română, ștergându-i ochii de groasa negură sub care zăcea acoperită? Cine dintre Români nu știe, că înainte de înființarea ta abia unde și unde se afla câte o școală românească, și și aceea nesistemată și nerânduită, iar dela intruparea ta încoace, foarte puține sate se află, în cari nu ar fi școală bine organizată? Înainte de incorporarea ta numai dintre preoți se aflau pe sate oareși cari cetitori; iar acum sute de prunci poartă cărțile subanoare! Atunci abia știa cetii oare ceva din Ciaslov și Psaltire, iar acum tinerimea în principile religiei și ale moralității întărită după regulile gramaticii și ale epistolografiei își împărtășește ougetele sale, și de pe mape (hărți) arată starea și locuirea țărilor. Atunci abia știa cetitorii înveșinatele sate a fi pe pământ; iar acum tinerii știu toate republicile, orămile, împărățiile, împreună cu constituțiile lor. Cine nu pricepe zelul învățătorilor, cari prin tine s'au format crescători reguleți ai fragedei tinerimi? Cine nu ia aminte, că unde doi-trei se întâlneau, nu de alta, ci de bunăstarea ta, despre frumoasele științe ce le-au supt dela tine și despre nemărginitul folos care din tine ouge, vorbesc și se sfătuiesc, cum cu o inimă și cu un ouget se pășescă spre îmbrăcarea tinerimii cu gustatele din tine științe? Și mai pe urmă, cine cutesc a ascunde aceea, cum că tu însuși pe bărbății ceiți dăruiești, ca deschizându-și ochii, să pășescă pe calea dreptului național, și mai mult să nu rătăcescă?

Bărbății ceiți tie mai întâi prin preabunul tău părinte *Francisc I.* spre servire dați, ca niște adevărați fii românești, n'au întârziat și nu întârziează toate pașurile a face, toate mijloacele a întrebuița, toate pedecile a rupe, toate greutățile a răsbate, toate țărilor puternice a le frânge, și toate încuștorile a le sfărma, pentru binele tău, altar lăcuit al Românilor! Ziții bărbăți, deși cele mai mari împedecări au găsit în procopseala ta, totuși eroicește pe acelea sfărmandu-le, nelinviuse rădăcini de zel au înfipt în piepturile fiilor și ale ascultătorilor tăi, cari despurarea vor înverzi, și se vor întări, nici se vor outemura oarecând de focul cel veninos al inimiilor. Pe acei nemuritori bărbăți nu numai îi urmează (spre cea mai mare mângăiere și folos al nației) astăzi credincioasele tale mădulare cele ce cu totdeauna țătoarea aducere aminte sunt cununate, adevărat spectabilii și clarisimii domni profesori de acum și admodum reverendul domn catihet, întru toate cele bune și folositoare; ci încă ce niște păstori ai tăi neadormiți și spre toate privighietori, neostenit luptându-se pentru întărirea ta, chiar și pe acele, cari de cei dintâi nu se putură duce întru deplinire, eroicește le covârșesc, cărora cu adevărat cea mai adâncă mulțămire și reverință cu tot dreptul se ouvine de către nația română.

Nemărginit ar trebui să fiu, de așa sta a descrie folosul, care din tine, inelite colegiu, se revarsă spre Români. Ci ea să nu mă văd multe a fi cuvântat, zic: că precum eu, așa și toată gînta română de acum ounoaste, că tu ești fântâna luminării, tu tatăl cultivării, tu îndemnătorul tinerimii române spre înalte științe, tu alungătorul întunerecului, tu rourătorul fragedelor plante române, tu rumpătorul lanțurilor de asuprire, tu apărătorul și scutitorul învățătorilor, tu viu exemplu de urmare a tot poporului, din care unele comunități au și supt zelul către cultură, și s'au înșuflet de spiritul (duhul) adevăratei naționalități, tu dătătorul de caracter național al Românilor; tu, cu un cuvânt, mântuitorul și scăpătorul din năceș, tu autorul bunei norociri românești!

Mijlocul cel de căpetenie al tuturor bunătăților ce din tine ouge, este întemeietorul tău, înălțatul *Francisc I.* și pentru aceea și eu, ca un mijlocit fiu al tău, dimpreună cu întreaga românească gîntă, nemuritoare mulțămire adăcem preinduratalui monarh și preadreptului părinte *Francisc I.* pentru nemărginita bunătațe ce a făcut nației românești, și rugăm cu inimă curat credincioasă pe atotputernicul părinte cereș, pentru îndelungata a Maiestății Sale viață, pentru bunăstarea, bună mergerea înainte și fericita stăpânire a monarhiei sale.

Deși inelite colegiu de învățături pedagogice! Cumpănind bunătățile și fericita mergere înainte întru învățături, care din tine se revarsă pe nația română, am judecat, că nimăru mai cu ouvință n'asfi putea eu închina cărțicioa mea, cea pentru buna creștere a tinerimii române întocmită, decât ție, voind cu aceasta a-ți face mângăiere pentru ostănelele întru creșterea sau formarea învățătorilor tinerimei

puse, și a mă arăta mulțămitor pentru îndemnul, ce mi l-ai dat în tinerețele mele, spre înalte învățături și spre a mă face credinciosul bunelor tale intenții.

Aceste și multe altele merite ale tale, sunt, luminătorule institut, pentru care toată mulțămirea și reverința ție se ouvine. Primește dară sub acoperemântul aripilor tale, scutește, patronesază și încredințează ascultătorilor tăi, spre folositoare cetire, această cărțicioă, care cu cea mai credincioasă inimă și adâncă umilință ție se dedică de

Autorul.*)

Bibliotecile publice.

Na vorbim despre bibliotecile publice dela noi, puține de tot și sărăcăcioase, căci noi suntem abia pe la începuturile celui mai modest început în privința acestora, și aceea ce a făcut și face pe terenul acesta „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, e numai strop de apă în marea aproape fără margini; ei vrem să vorbim despre bibliotecile publice din alte țări, cu o civilizație mai veche, și cu o cultură mai înaintată, unde inițiativa particulară a luat un avânt extraordinar, iar statul are grijă să dea anual milioane pentru cultivarea și educația obștei prin acest mijloc puternic al bibliotecilor publice.

Astfel în Statele-Unite al Americii de nord funcționează, răspândite în toate colțurile, vre-o 20.000 asemenea focare de lumină, posedând o comoară de peste 100.000.000 de cărți!

Și ca să ne dăm mai bine sama de starea înfloritoare și de chipul vertiginos cum cresc aceste așezăminte culturale, mulțămim inițiativei private așa de dezvoltate, și dăruiciei marilor filantropi americani, — cităm aceste cifre luate după datele statistice oficiale:

Astfel în 1903 (dela 1 Iunie 1903—31 Mai 1904) s'au primit donații 137.318 volume și 30.515.635 fr. de către 506 bibliotecii.

Dela 1 Iunie 1904—31 Octomvrie 1904 s'au primit 116.552 volume și 25.640.850 franci.

În anul 1905 s'a primit 234.649 volume, 111.497 broșuri, 6 terenuri, 4584 picturi, edificii în valoare de 1.565.500 și numerar 28.046.330 fr.

În timp de trei ani deci s'au primit numai bani în numerar 84.202.865 fr.

Pare a fi ceva din lumea basmelor! Și totuși lucrurile sunt foarte adevărate.

Tot aoi în mijlocul acestui popor înzestrat cu puteri de muncă extraordinare, care s'a impus prin activitatea lui recunoscută în toate direcțiunile tuturor popoarelor de frunte ale Europei, — se află cea mai grandioasă bibliotecă din lumea întreagă, nu numai prin numărul operilor sale, dar mai mult prin minunata organizațiune și administrare a acestei instituțiuni.

Intr'adevăr această uriașă bibliotecă se află în New-York și este clădită în stilul renașterii, are o lungime de peste 118 metri și o înălțime de 82. A costat peste 45 milioane și poate primi peste 1700 cetitori. Posedă actual 100.000 volume, 300.000 broșuri, 100.000 manuscrise, 70.000 imprimate. În afară de aceasta mai are 300.000 volume, cari sunt puse în circulație și alcătuiesc așa numitele „Circulating Libraries”. Ea poate să cuprindă peste 2.000.000 de volume, pe cari le va avea într'un timp scurt, căci este foarte bine înzestrată.

În spațioasa sală de lectură se găsesce 30.000 de volume, dintre cele mai citibile, cari stau la îndemână cetitorilor, și un catalog cu afișe, împărțit în 6000 de cutii, orânduite pe o masă uriașă, care tae biblioteca în două.

O altă sală este rezervată pentru cetitori de ziare și reviste, iar o alta cu locuri speciale pentru cei cari vin să lucreze acolo.

Deasupra se află șapte etaje ocupate cu aranjarea și catalogarea, precum și cu păstrarea cărților. Aceste săli sunt prevăzute cu ascensoare, cari pot ridica greutăți mari. Distribuția în sala de lectură se face foarte repede, și poate această bibliotecă este singura din lume în această privință. Imediat ce s'a găsit în catalog numărul cărții, se transcrie și se dă ampliatului. Acesta aruncă bucata de hârtie într'un tub pneumatic, care o transportă la magazinelul de cărți. De acolo cartea e aruncată într'un fel de transportor mecanic, așa ca cele dela telegraf, și trimisă celui ce a cerut-o. În cel mult două minute cartea se află în mâna celui ce dorește să o citească.

În Anglia, pe lângă puternica inițiativă particulară, statul dă anual 20 de mi-

*) Vezi intimatul înaltului consiliu regiu locomentental ungurec din 9 Noemvrie 1813, numărul 26.500, prin care Maiestatea Sa sacratissima se numește „părintele și fundatorul institutului celui nou”, prin care școalele de legea gr. n. u. întru mai bună așezare se pun.

*) Cumcă autorul, *Damaschin T. Bojinca*, cine a fost, vom arăta mai pe larg în alt număr. *Red.*

Lupul se înduplecă și de data asta. Și se pornesc din nou. Dau de o vulpe.

— Ia, spune-ne, Vulpeo! — zice lupul. Știi tu, ce e aceea „binefacerea”? — Și cam ce folos ai avea, de ți-aș spune?

Țăranul lui vorba:

— Uite de ce te-am întrebat!... Niște vânători erau pe urmele lui și cât p'aci era să-l omoare... Toamă, când nici nu mai credea să scape cu viață, dă cu ochii de mine și mă roagă să-l ascad undeva, până îl va ocoli primejdia... Mi-a fost milă de el și l-am vârat în sacul ăsta... După ce trecură vânătorii și văzură că nu mai e nici o primejdie, sări la mine să mă sfășie... Uite, cu ce vrea să mă răsplătească cel cârtă i-am făcut bine!

— Cui vinzi tu brașoave? răspunse vulpea. Să fi încăput în sacul acela? Par'că nu-mi vine să cred! Știi ce? Să văd eu, cu ochii mei, de poate intra în sac, și numai așa voi putea spune, cu cine e dreptatea!

— Să crezi! răspunse omul. Cât îl vezi de mare... a intrat în sac! Zău așa! Să-ți spun și eu!

— Foarte adevărat, ce spune omul! adăogă lupul. Atunci vulpea grăi:

— Ia, arată-mi, cum te-ai putut asocunde în sac? Să văd și eu minunea asta!

— Uite așa! răspunse lupul. Și se vârî în sac.

— Intră bine: Vără-ți și coada, căci altfel nu pot judeca cum trebuie!

Lupul se supuse poruncii și intră cu coada cu tot. Vulpea se întoarse către țăran.

— Acum leagă sacul la gură!

Și țăranul făcu așa, cum îl învăța vulpea.

— Acum arată-mi, cum bați tu fasolea?

Țăranul înțelese și se porni pe rău. Și începu să croască pe lup, care nici nu mai mișcă de frișcă. Din când în când țăranul se mai oprea să odihnească și se pornea din nou, spunând:

— Uite bine, vulpeo! Uite așa se bate fasolea, până ce se desprinde de păstăi!

Și ciomegile ougeau cu nemiluita pe spinarea bietului lup.

Când se încredinșă că lupul nici nu se mai mișcă, țăranul se întoarse pe neașteptate spre vulpe. Și isbindu-o cu ciomagul drept în moalele capului, i-l crăpă în două, adăugând:

— Vezi care-i răsplata binefacerii? Asta e!..

loane pentru augmentarea bibliotecilor publice.

În Edimburg numai — în aceasta „Atenă a Regatului Unit” — cum numește Eugene Morel acest oraș, pe care cunoscutul miliardar Carnegie l-a înzestrat cu o grandioasă bibliotecă ce-i poartă numele, se mai găsește în afară de aceasta, bibliotecile „Advocate's library”. „Signal” bibliotecă Universității din localitate, care numără peste 219.000 de volume, cum n'are nici o universitate din Franța, și câte altele!...

În ceea ce privește biblioteca „Carnegie”, de la înființarea ei (1890) până la 1905 s'au citit în sălile bibliotecii ori s'au imprumutat acasă, 11.704.722 volume! Rezultatul unei lecturi așa de prodigioase este foarte curios: prosperitatea comerțului cu cărțile în acest oraș, care totuși pune la îndemână cititorilor stătea bibliotecii gratis. Asta ne arată, că bibliotecile publice fac să se nască în public pasiunea pentru citit, ceea ce nu-i singurul și nici cel mai însemnat folos al acestor instituții.

În Germania nu există comună rurală, ori cât de îndepărtată, să nu-și aibă biblioteca sa, care satisface setea de carte și de lumină a poporului acestuia harnic și înțelept.

Iată câteva însemnări pline de interes, cari ne dau o deplină cunoștință despre extensiunea, cu adevărat uimitoare, ce-au luat-o bibliotecile publice pe „pământul cărților”, — cum numește Eugene Morel întregul imperiu al Germanilor.

În adevăr, ne putem face o idee de răspândirea gustului de citit în această țară dacă ne gândim, că pe lângă estințata mare a cărților, Germania singură are 12 biblioteci cu peste 600.000 de volume, pe când Anglia nu are decât 4, America 6, Franța 1, și tot restul Europei 6. Acest gust de citit așa de puternic în Germania explică și progresul mare pe care bibliotecile libere l-au făcut în această țară. Astfel Berlinul singur posedea în 1900 27 biblioteci populare cu peste 100.000 de volume. Numai Charlottenburg cu o populație de peste 230 mii locuitori, are peste 30.000 de mii de volume în bibliotecile sale populare. Iar alte orașe mai mari se întrec par'că întră ele cu numărul bibliotecilor și al volumelor. Hamburg, într-o singură bibliotecă liberă, are aproape 70.000 de volume, Strassburg are o mare bibliotecă liberă cu o circulație de peste 100.000 de volume. La Posen biblioteca principală are 70.000 de volume, la Darmstadt 20.000 etc.; iar Krup singur, la fabricile sale din Essen, a înțeles, o bibliotecă centrală cu peste 55.000 de volume.

Gustul de citit se răspândește tot mereu, muncitorii în genere dau un procent foarte mare de cititori, se cutesc mai ales lucrări științifice și de sociologie.

În celelalte state europene: Belgia, Norvegia, Suedia, Olanda, Danemarca, unde la o mie de oameni de abia găsești doi-trei neștiutori de carte — sunt presărate pretutindenea bibliotecile populare, cari ajută în cel mai înalt grad progresul intelectual și moral al gloatelor.

Cât de departe stăm noi încă de aceste ideale stări de lucruri!...

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

On. membri ai despărțământului Indol al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, precum și toți sprijinitorii culturii românești de sub poalele munților apuseni sunt invitați la I-a adunare generală a despărțământului ce se va ține în 8 Septembrie n. a. c. d. a. la 3 ore în localul școlii române din Jara de jos.

Programă:

1. Deschiderea adunării;
 2. Raportul secretarului despre activitatea despărțământului dela înființare până în prezent;
 3. Raportul casarului și al bibliotecarului;
 4. Alegerea alor 2 comisii pentru cenzurarea acestor rapoarte;
 5. Alegerea unei comisii pentru înserierea de membri noi;
 6. Disertațiuni populare;
 7. Alegerea alor 2 membri, cari vor reprezenta despărțământul la adunarea generală;
 8. Eventuale propuneri;
 9. Închiderea adunării.
- Indol, 13 August 1912.

Ioan Bucur
protopop, dir. desp.

O săptămână pe drum.

— Schițe de călătorie. —

Un escursionist din regatul român, făcând o călătorie în părțile sibiene, își publică într'un ziar din capitală următoarele impresii de dram:

De mai mulți ani îmi făcusem planul de a cutreera Ardealul pe jos și de a cunoaște pe ardeleni la ei acasă. În anul acesta mi-am pus planul în executare și timp de o săptămână am cutreerat vreo zece comune din părțile Sibiului.

Cu trenul de 11.40 noaptea am plecat din București și a doua zi la ora 3 am luat masa în comuna Porcești de lângă graniță.

Prima comună din Ardeal pe care am vizitat-o a fost Porcești, o comună mare, locuită numai de români. Biserica acestei comune este veche, în bună stare și are frumoase odore, locuitorii fiind foarte credincioși și darnici; școala este nouă, cu etaj; în ea funcționează 2 învățători și o învățătoare.

Locuitorii acestei comune se ocupă cu agricultura, cultivă mai mult porumb și cartofi, grâu și șăcară prea puțin, regiunea fiind muntoasă.

Populațiunea fiind mare, și pământul de cultură cam restrâns, s'au văzut oameni nevoiți a întreprinde și alte meserii; așa femeile făceau negoț cu pălării, cum-părau pălării din Făgăraș și le desfăceau pe la R.-Vâlcea și la târgul din Răureni, la înapoare în loc de pălării veneau cu desăgii plini cu nucii pe cari le desfăceau pe țara Oltului pentru fuioare.

Bărbații erau în vremuri negustori de piei de capră, adică tăbăcari, ei tăiau oapre și pielea o tăbăceau, iar din carne făceau păstramă, numită „șăgal”; păstrama aceasta a ajuns la renume, că oamenii din împrejurime o puteau mânca aproape și în zile de post.

Spre sară am trecut coasta dela Porcești și am ajuns în comuna Boița, lângă Turnu-Roșu.

Comună frumoasă, locuită numai de români, cu biserică frumoasă și școală, care ar putea figura și în capitală, 4 învățători bine instruiți, preot harnic, au o bancă bună „Turnu-Roșu”, cu un capital de 50.000 coroane.

În vremuri Boițenii erau negustori de porci, acum sunt agricultori; mulți însă au trecut în Românie, ocupându-se cu comerțul, mai cu seamă pe la Călimănești.

Boițenii ni-au dat și oameni de valoare, ca profesorul Massim, dr. Cloaje și alții.

În Boița am rămas peste noapte, și a doua zi de dimineață am trecut în comuna românească Tălmăcel, unde o parte din locuitori se ocupă cu facerea cărbunilor, pe cari îi desfac în piața din Sibiul. Să te păzească Dumnezeu, să nu întreb pe vre'un cărbunar cum vinde prunele, că umblă bătut.

Au școală bună, biserică frumoasă, și ni-au dat și oameni de ajută Doamne; aici a crescut pictorul român Octavian Șni-gelski, care a făcut pictura catedralei din Sibiul.

Din Tălmăcel am trecut în comuna Sadu, sat de munte. O comună mare și cu populațiune bine situată, toți agricultori.

Această comună ni-a dat pe episcopul micu Klein de Sadu, pe vestitul oculist dr. Moinar, pe directorul seminarului din Sibiul, Hanie, pe protopopul militar Sava Popovici și mulți alții.

Din Sadu am plecat spre comuna Veștem, oprindu-mă pentru puțin timp în comuna sásască Tălmaci. Aici am admirat cimitirul sásesc, care este închis cu zid și fiecare locuitor a făcut o parte din zidul cimitirului, punându-și numele pe zid.

Români sunt numai câteva familii la margine, cari aparțin în privința bisericii comunei Boița.

Din Tălmaci am luat drumul țării spre Veștem, cale de aproape o oră și jumătate.

Veștemul este sat de frunte, cu case numai de zid, grație Societăților de asigurare și istețimei locuitorilor.

Școala e o clădire modernă, cu etaje, clădită din fondul grănicerilor, locuitorii fiind toți grăniceri; ei se ocupă cu agricultura, iar femeile provăd Sibiul cu zarzavat...

Oamenii sunt sprinteni și muncitori. Din această comună au eșit oameni de valoare, ca Dr. Stoie, canonicul Veștemeanu, fost director al liceului din Blaj, și se spune că și un episcop bulgar ar fi originar din Veștem.

Din Veștem am luat-o la stânga în comuna Mohu, cale cam de o jumătate de oră.

Comuna este frumoasă, locuită numai de români, agricultori. Femeile se o-

cupă cu țesutul covoarelor; care sunt mai sărace, strâng bureți pentru Sibiul, numiți ciuciuleți, de unde și vorbele:

Mohu ciuciuleți,
Bangard castraveți,
Gusterița zamă,
Sibiul tocană.

Mohu ni-a dat un bun doctor în medicină, care face fală Regatului Român.

Din comuna Mohu am trecut în comuna vecină Bangard; aci se află o biserică cu un popă catolic, dar fără parohieni, că toți locuitorii acestei comune sunt români și au preotul și biserica lor.

Frumoasă este vila profesorului Dr. Coman din Bangard.

Bungărzenii se ocupă acum cu agricultura și cultura castraveților, atât Sibiul cât și celelalte comune din jurul Sibiului se provăd pentru iarnă cu castraveți din comuna Bangard.

Mai acum 20 ani Bungărzenii făceau și cărăușie...

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători „Schimbarea la față”, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea Mercuri la orele obicnuite.

Ministrul președinte la Aiud. Ieri, Joi în 15 August, a sosit ministrul președinte Lukács la Aiud, unde și-a făcut darea de seamă către alegători. Ministrul a fost însoțit și primit de numeroși aderenți și deputați ai partidului muncii.

Adunarea sârbilor. Z'arele din Budapesta anunță, că partidele sârbești din Ungaria, adică radicalii, independenții, liberalii și democrații se vor întruni în 20 August în capitala țării pentru a lua hotărâri în afacerea suspendării autonomiei bisericești.

La manevrele mari. Generalul Averesov, șeful statului major român, a plecat din București, ca să asiste la manevrele de toamnă ale armatei austro ungare. Generalul român va merge apoi în Franța și Anglia pentru a participa și la manevrele din țările acestora, cu scop de a introduce, pe teneiul experiențelor făcute, unele reforme în exercițiile militare ale armatei române. După întoarcerea în țară a șefului statului major, se vor ține în Dobruja manevrele române la care are să fie de față și regele Carol.

Greșală de tipar. În prim articolul din numărul trecut, coloana II, șirul 12, este a se mai vâra cuvântul „el”, sunând șirul întreg astfel: „atârând numai dela el stabilirea etc.”

Congresul studenților. Din 26 până în 28 August (8—11 Septembrie) 1912 se va ține la Craiova congresul studenților români. Programa e următoarea: *Duminecă*, în ziua întâi, primirea congresiștilor, serviciu divin în catedrală, și deschiderea congresului în sala teatrului național; după amiază la orele 3 urmează prima ședință publică cu rapoartele delegaților; la orele 9 reprezentație teatrală festivă. — *Luni*, ziua a doua, vizitarea monumentelor și ale instituțiilor culturale din Craiova; după amiază conferințele despre Organizația studențimii și despre Rolul social al studenților români; seara: serbare campanească în parcul B.besou. — *Marți*, a treia zi, ședințe intime cu discuții asupra următoarelor puncte: Căminuri studențești, Revista studențimii, Semnal distinctiv al studenților (apoi și insignii), Organizațiile județene, Completarea statutelor. Seara: banchet intim studențesc. — *Mercuri*, a patra zi, excursiune pe Valea Jiului: la mănăstirea Tismana, Bumbești, munții Parângului. — Înscriserile se fac până la 15/28 August la dl Emil Diaconescu, Mănăstireni, județul Botoșani.

Palatul lui Petru cel Mare. Am dat știrea, că așa numitul Palat a țării lui Petru cel mare a fost distrus de flăcări. Clădirea nimicită n'a avut o deosebită însemnătate arhitectonică; cu atât mai mare era valoarea ei istorică. Marele întemeietor al împărăției rusești a petrecut adeseori în casa aceasta și a ținut sfat cu oamenii săi asupra chestiunilor de însemnătate pentru țară. Clădirea era mică și potrivită mai mult pentru un simplu cășăcăn decât pentru un monarh. Tot simpla era și interiorul său. Publicul putea să intre în palat cu un bilet de 28 copeice; dar nu vedea altceva, decât iocana în mătime natura a țării lui Petru, diferite mobile ciopite de el însuși, între care și un mare dulap de nuc, un ceasornic olandez, adus din Olanda și mult prețuit de marele împărat.

Schimbare de țarg. Târgul de țară al Zamului, comitatul Hunedoarei, ce se ținea de obicei la 10 Septembrie, în anul acesta s'a pus excepțional pe ziua de Mercuri în 11 Septembrie n.

Înmormântarea regelui japonez. Din Berlin se anunță că principele prusian Eurio, fratele împăratului, va călători la Tokio pentru a reprezenta pe împăratul Vilhelm la înmormântarea suveranului japonez Muciuhito. În mormântarea se va face în 13 Septembrie pe locul deprimderilor militare din Tokio; — adevărata înmormântarea se va săvârși numai cu două zile mai târziu, în 15 Septembrie la Kioto.

Un martor ocular al războiului dela 1812 La festivitățile imponente ce se vor ține în August la Moscova, va participa și un martor ocular al războiului și al intrării lui Napoleon în Moscova. Este țărânul Maxim Piateșencov, care trăgește în apropierea orașului Chirsanov și are astăzi tocmai 126 de ani. Se spune, că moșneagul este încă foarte viguros, aude și vede escelent, și povestește episoade interesante din experiențele sale de pe vremea războiului dela 1812. În urma unui ordin al țărului, țărânul Piateșencov a fost dăruit cu vestimente nouă, i s'a dat un bilet de clasa a doua și bani de drum, pentru a fi de față la serbările jubilarie din Moscova.

Un bolnav primejdios. În casa de alinați a Sibiului a fost omorât zilele acestea îngrijitorul Mihai Molâr, lovit de scăderea alienatului Ludovic Müller. Alienatul adică tîea lemne în curtea institutului; îngrijitorul a trecut pe lângă el, fără să-l bage în seamă. Deodată Müller a sărit la spatele îngrijitorului și din toată puterea l-a izbit cu scăurea în cap. Dus la spital, a înecat din viață fără a-și mai veni în simțiri.

Cutremurul din Constantinopol. În marea catastrofa de pe țărmurile Dardanelor s'au prăbușit o mulțime de case din vreo 30 de sate, locuite mai ales de greci; sunt ca la o mie de morți și cinci mii de răniți. Câteva localități au fost cu desăvârșire distruse. Efectele cutremurului s'au simțit până în Azia-mică. Consiliul de miniștri din Constantinopol a hotărât să viră cu o sumă însemnată în ajutorul victimelor cutremurului. Dauna suferită se cifrează cu mai multe milioane de coroane.

Universitățile Rusiei. Ministrul de instrucție publică al Rusiei a publicat în zilele acestea un raport despre universitățile rusești în 1911. Raportul constată, că Rusia are zece universități de stat, cu 455 profesori ordinari și 681 de agregati. Numărul studenților se urcă la 38 de mii; cea mai cercetată este universitatea din Moscova (9940) și din Petersburg (8446 de studenți). Facultatea de medicină din Petersburg a avut 1369 de studenți.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor, a Reunirii sodanilor români din Sibiul au mai dăruit: Iosif Barbu, hotelier, 20 bani, Iosif Morariu, parch (Hozman), 1 cor., Rudolf Meisl profesor, 20 bani, Ilie Boros (București) 1 cor., Alexandru Fugăță, funcționar, 40 bani, Marin Paculescu și Ovidiu Grita, funcționari la „Albina” câte 1 cor., Vasile Petrașcu absolvent de teol. (Lancram) 50 bani și Aurel V... 1 cor.

Aviațiune. În ziua sf. Ștefan, Marți în 20 August, se organizează un concurs de aviațiune pe câmpia Răkos de lângă Budapesta. La acest concurs vor participa toți aviatorii unguri.

Candidat de avocat se caută cu 1 Septembrie n. e. pentru cancelaria dlui avocat Dr. Emil Babeș din Budapesta.

Analfabeții armatei franceze. Între recruții francezi, în număr de 235 de mii, nu știu citi și scrie 13 mii, adică 5,65 procente.

Incendii în luna lui Iunie. Cum se știe, incendiile sunt de obicei mai numeroase în lunile de vară. În țara noastră s'au întâmplat și în vara anului curent multe incendii mari, care au pricinuit pagube considerabile. Biroul central de statistică a publicat datele despre focurile din luna lui Iunie. Conform acestor date, în Iunie 1912 au izbucnit 1184 de focuri în 913 comune din țările coroane sf. Ștefan. Dauna pricinuită se urcă la trei și jumătate milioane de coroane. Cel mai mare incendiu a fost în 22 Iunie, în Oroszháza, din comitatul Bihăului, cu o pagubă de 400.000 de coroane.

Nr. 621/1912.

(271) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de al doilea învățătoriu și al șeselea (VI) noul sistemizat de învățătoriu (învățătoare) dela școala confesională gr.-or. română din **Avrig**, protopresbiteratul gr.-or. al Avrigului se escrie prin această concurs cu termenul până la 23 August (5 Septembrie) 1912.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru postul de al doilea învățător salar fundamental 1000 corone, și anume 600 coroane din cassa bisericeii, 400 cor. din ajutorul dela stat, relut de grădină 20 cor., cvartir în natură sau relut 200 coroane.

2. Pentru postul nou sistemizat al VI-lea salar fundamental 1000 coroane, și anume 900 coroane ajutor dela stat, 100 coroane din cassa bisericeii, relut de cvartir 200 cor. și pentru grădină 20 coroane; cvincvenalele pentru ambele posturi se vor cere dela stat.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi să-și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiului protopresbiteratului gr.-or. al Avrigului poșta Avrig, Felek, Szebenvârmege până la termenul susindicat având a se prezenta în comună la sânta biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta și a face cunoștință cu poporul și poștia locului.

Avrig, 29 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Ioan Căndea
protopop.

Nr. 480/1912.

(274) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoarești din comunele mai jos însemnate protopresbiteratul Abrudului. să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bucium-Cerbu**, cu salar de 400 cor. din repartitie, restul se va cere întregire dela stat.

Cvartir și grădină în natură și 2 stânjini lemne de foc.

2. **Bucium-Muntari**, cu salar de 600 cor. din repartitie, restul se va cere întregire dela stat.

Cvartir și grădină în natură și lemne necesare de foc.

3. **Buninginea**, cu salar de 600 cor. din repartitie, restul se va cere întregire dela stat.

Cvartir și grădină în natură și 4 stânjini de lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ.

4. **Ciuruleasa**, cu salar de 600 cor. din repartitie, restul se va cere întregire dela stat.

Relut de cvartir 80 cor. și de grădină 20 cor. și 2 stânjini lemne de foc.

5. **Soharu**, cu salar de 352 cor. din repartitie, restul se va cere întregire dela stat.

Cvartir și grădină în natură.

Învățătorii aleși sunt datori a ținea strânși în Dumineci și sârbători și a cânta cu copiii la sf. liturgie.

La cvincvenale se poate reflecta numai după un serviciu de 5 ani fără întrerupere la aceste școale.

Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar cererile instruite conform normelor în vigoare le vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Abrud, 31 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiteratului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Petru Popovici
protopresbiter.

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului de edificare și a preliminarului de spese aprobate de autoritățile competente superioare se publică licitațiune minuentă pentru **augmentarea edificiului școlar din Mag**, și anume:

a) lucrul de zidire și bărdășitul cu materialul comunei bisericești și b) Măsaritul cu materialul întreprinzătorului.

Licitațiunea se va ținea **Duminecă în 12/25 August a. c.** la 2 oare d. m. în școala din Mag. Prețul de strigare 6800. coroane.

Aprobarea licitațiunei compete comitetului parohial și încheierea contractului cu întreprinzătorii epitropii parohiale.

Planul și preliminarul se pot vedea la oficiul parohial în Mag.

Mag, la 1 August 1912.

Alexandru Vlad,
paroh.

(273) 1—3

Redactor responsabil Teodor V. Păcățiar.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățătoriu la școala gr.-or. din **Broșteni**, tractul Mercurea, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest organ oficios.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 600 cor. din repartitie de pe popor, grădină în natură și relut de cvartir după împrejurările locale. Întregirea până la 1000 coroane se va cere dela stat, eventual dela Consistor. Cvincvenalele să socotesc după un serviciu la școală neîntrerupt de 5 ani.

Refectanții au să-și înainteze cererile instruite în regulă la oficiul protopopesc în Mercurea având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

Broșteni, la 30 Iulie 1912.

(275) 1—3

Ioachim Marcu
paroh. prez. com. par.

Cu consensul meu.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Concurs.

Pentru postul învățătoaresc dela școala confesională gr.-or. română din **Capolnaș**, (Kápolnás) protopopiatul Lipovei, dieceza Aradului, e publicat concurs. Salarul legal îl asigură comuna bisericească. Termenul de recurgere expiră în 26 August (8 Septembrie) 1912.

Capolnaș, 30 Iulie v. 1912.

(272) 1—1

Ioan Micu
preot.

Nr. 527/1912.

(263) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoarești anumite mai jos să escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Blăjeni Criș-Grosuri**, cu salar de 1000 cor., din repartitie, cvartir în edificiul școalei și grădină.

2. **Buceș**, cu salar de 1000 cor., și adecă 500 cor. din repartitie, 300 cor. din cassa bisericeii și 200 cor. ajutor din fondurile arhidiecezane, cvartir în edificiul școalei grădină și lemne de foc.

3. **Luncoiul de jos**, cu salar de 1000 cor., și adecă 500 cor. din repartitie, 300 cor. din cassa bisericeii și 200 cor. din fondurile arhidiecezane, cvartir în edificiul școalei, grădină și lemne de foc.

4. **Mihăleni**, cu salar de 1000 cor., și adecă 400 cor. din repartitie, 300 cor. din lada bisericeii, 300 cor. ajutor din fondurile arhidiecezane, cvartir în edificiul școalei și grădină.

Concurenții, cari vor dovedi ca s-au ocupat cu grădinaritul sau praxă în ale po maritului vor fi preferiți și vor primi pentru îngrijirea grădinei de pomărit tractuală situată în fața edificiului de școală anual 300 cor.

5. **Ribița**, cu salar de 1000 cor., și adecă 600 cor. din repartitie, 200 cor. din cassa bisericeii, iar 200 cor. ajutor de stat pus în vedere numai după ocuparea postului cvartir în edificiul școalei și grădină.

6. **Saliste**, cu salar de 1000 cor., și adecă 300 cor. din repartitie 700 cor. sau cerut întregire dela stat, cvartir în edificiul școalei grădină și lemne de foc.

7. **Zdrăpți**, cu salar de 1000 cor. și adecă 800 cor. din repartitie și 20 cor. din fondurile arhidiecezane, cvartir în edificiul școalei, grădină și lemne de foc.

Cei aleși sunt datori să instrueze elevii în religie și cântări, să i conducă Dumineca și în zile de sârbătoare la biserică și a cânta cu ei.

La școala din Blăjeni-Criș alesul are să țină la utrenie strana.

Cvincvenalele să compută numai după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la aceste școale.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteratului și cu cât le stă cu puțință a se pregăti înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică pentru a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Brad, la 26 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiteratului în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Vasile Demian
protopresbiter.

Cărbuni de Petroșeni, Cărbuni pentru fauri, Kox de gaz

oferă trimiterea numai în vagon

Rudolf de Gardik, Sibiu,

(95) 11— biroul în edificiul sanatorului.

Nr. 719/1912 protop.

(262) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională gr.-or. română din **Ighisodorul românesc**, protopresbiteratul Agnitei se escrie concurs nou cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental de 1000 cor., din care 600 cor. se vor plăti din repartitie pe popor, iar restul de 400 cor. precum și cvincvenalele, la care alesul poate reflecta numai după un serviciu de 5 ani la această școală sau cerut dela stat. 2. Cvartir constător din 2 odăi, o bucătărie și cămară.

Învățătorul ales, care trebuie să poșadă limba maghiară perfect pentru a putea dobandi ajutorul dela stat, va fi dator să țină strana la utrenie și vecernie în biserică, iar la sf. liturgie să cânte regulat cu copiii fără altă remunerațiune și să propună atât în școala de toate zilele, cât și în cea de repetiție religia și să cultive grădina de pomărit.

Învățătorul care va dovedi și cvalificațiune muzicală pentru instruirea și conducerea unui cor bisericesc, va fi preferit și separat rebonificat.

Concurenții sunt datori să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile de concurs instruite conform normelor în vigoare să le trimită la oficiul protopresbiteratului subsemnat.

Agnita, 27 Iulie 1912.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 592/1912.

(269) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoarești din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Mociul superior** cu salar de 1000 cor., și anume: Dela biserică 100 cor. Dela comuna politică 200 cor. Din rescumpărarea didactului 360 cor. Din cele 5% tacse de cult 40 cor. Pentru restul de 300 cor. și cuincvenalele recerute se va cere ajutor dela stat. Cvartir și grădină în natură.

2. **Fundata**, cu salar de C. 1000, și anume: Dela biserică C. 100. Dela comuna politică C. 160. Din rescumpărarea didactului C. 340. Pentru restul de 400 cor. se va cere ajutor dela stat pe baza documentelor învățătorului ales. Cvartir în natură, relut de grădină C. 20. —.

Cei aleși vor fi datori a ținea strana la utrenie, iar la sf. liturgie să cânte cu copiii de școală și cu adulții fără altă remunerație.

A provedea instrucțiunea în cursurile de toate zilele și în cele de repetiție și a provedea instrucțiunea din religie în toate clasele.

Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile concursuale instruite conform normelor din vigoare a le trimită subsemnatului oficiu protopresbiteratului în termenul deschis.

Zernești, în 26 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. al tractului Bran în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Hamsea
prot.

Nr. 613/1912.

(227) 3—3

Concurs.

În baza înaltei rezoluțiuni consistoriale Nr. 6987 B. dela 12 Iunie a. c. pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune de nou sistemizat pe lângă parohul deficient Ioan Ghibu din parohia de clasa a II-a **Murăș Uioara** se escrie concurs cu termen de 30 zile socotit dela prima însurare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parohiale fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Refectanții la acest post sunt poftiți a-și substerne petițiunile lor concursuale instruite în ordine în termenul preclus, la oficiul protopresbiteratului al Turzii, și cu previa încunoștințare a protopresbiteratului concernent se pot prezenta în parohie spre a cânta, celebra la biserică și a face cunoștință cu poporul.

Turda, 5/18 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Murășian
protop.

Nr. 677/1912.

(268) 2—3

Concurs.

Pentru îndeplinirea unui post învățătoaresc la școala confesională gr.-or. română din **Boiul mare**, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul anual 1000 coroane, și anume: 200 coroane dela Veneratul Consistoriu arhidiecezan, iar restul de 800 coroane prin repartitie dela popor solviver în rate treilunare. Cvartir în natură, 30 coroane pentru lemne de foc și pentru grădină 20 coroane.

Cvincvenalul numai după un serviciu de cinci ani la aceasta școală. Învățătorul ales va fi dator a instrua tinerimea școlară în cântările liturgice și a le conduce în biserică fără altă remunerație.

Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile concursuale instruite conform normelor în vigoare, să le trimită subsemnatului oficiu protopresbiteratului în termenul deschis.

Sighișoara, 25 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiteratului gr.-or. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană, Sibiu**:

Regulament

pentru

Procedura judecătorească

în cauzele disciplinare

în Mitropolia gr.-or. rom. din Ungaria și Transilvania.

Prețul 20 bani, porto 5 bani.

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Octoihul-mare

cu litere cirile.

Prețul cor. 25.—.

La **Librăria arhidiecezană în Sibiu**, se află de vânzare:

Album

de

brodării și țesături românești.

Compus și editat

de

Minerva Cosma.

Prețul 16 cor.

Biblioteca Bunului Păstor,

redactată de Dr. N. Bălan.

Nr. 1.

Taina pocăinții

Studiu pastoral

de

Ioan Hanzu,
preot ort. rom.

Prețul 50 fil. + 5 fil.

Nr. 2.

Clerul și chestia alcoolismului

de

Dr. Augustin Egger,
fost episcop de St. Gallen.

Traducere din limba germană

de

Vasile Oana,
absolvent în teologie.

Prețul 80 fil. + 5 fil.

Se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană, Sibiu**.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.

Ad. Nr. 56/1912 com. par. (253) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului nou sistemizat de învățător (al IX-lea), la școala noastră confesională din Rășinari, protop. Sibiului, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: salar fundamental 1000 cor.; relut de locuință 200 cor.; relut de grădină 20 cor. și cvinevenalele prescise de lege, computeate după serviciul prestat la această școală.

Salariul să ridice în rate lunare anticipative, jumătate din mijloacele bisericești, iar jumătate din aruncul de 5% impus credincioșilor.

Învățătorul va fi dator, fără remunerație specială, să cânte Dumineca și în sărbători la strună, și să poarte din sarcinile laterale ale învățământului pe acela cari i-se vor designa de comitet.

Rugările, instruite în ordine, să se aștearnă oficiului protopresbiterial tractual în termenul deschis, iar concurenții să se prezinte în biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări.

Rășinari, din ședința comit. paroh. gr.-or. ținută la 22 Iulie st. v. 1912.

Maniu Lungu
președ.

Emilian Cioran
not. adhoc.

Văzut:
Dr. Ioan Stroia
protopop.

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și a preliminarului de spese aprobat de Prea Ven. Consistor arhidiecezan sub Nr. 4537 școl. dtdo 7 Aprilie 1911 se publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere edificarea școlaei gr.-ort. române din **Daia-săs.** (Szászdaia), protopresbiteratul Sighișoarei.

Licitațiunea se va ținea **Duminecă în 12/25 August a. c.** la 1 oară p. m. în edificiul școlaei. Prețul de strigare este 7195 cor. 68 fil.

După această sumă are să depună un vadiu de 10% în bani gata sau hârtii de valoare acceptabile.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a alege dintre oferenti pe acela, în care va avea mai multă încredere, fără considerare la suma oferită.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile se pot vedea la oficiul parohial.

Reflecții nu au dreptul a pretinde nici un fel de spese ori diurne pentru câștigarea informațiilor, precum nici pentru garticipare la licitațiune.

Licitațiunea e verbală, însă oferte în scris închise provăzute cu vadiul corăspunzător și cu declarația oferentului că cunoaște condițiunile și să supune lor să primească până la începerea licitațiunei, cari sunt a se da la mâna președintelui comitetului parohial.

Să notează, că peatra și cărămida o dă comuna bisericească.

Contractul de edificare pentru înfrepinzător e obligator îndată după subscriere, pentru comuna bisericească însă numai după aprobarea Prea Veneratului Consistoriu arhidiecezan.

Daia-săsăscă, din ședința comitetului parohial ținută la 20 Iulie 1912 st. v.

Ioan Herțioaga
paroh preș. com. par.

Zaharie Fleșar
not. com. par.

Nr. 671/1912 protopresb. „Văzut”:

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 450/1912.

(245) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confes. gr. or. din **Ludești-Costești** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. salar fundamental de 600 cor. din repartitie pe popor și 400 cor. ce se va cere ca ajutor dela stat.

2. Cvarțir în edificiul școlaei.

3. Grădină de legumi în natură.

4. 2 st. □ lemne de foc.

Cvinevenalele se vor socoti numai după 5 ani de serviciu la această școală.

Dela concurent se cere să fie cântăreț bun, să conducă strana și să cânte cu copii răspunsurile liturgice în biserică în Dumineci și sărbători, preferiți vor fi cei ce vor instrui cor bisericesc.

Concurenții au a-și înainta cererile conform normelor în vigoare oficiului subsemnat, înainte de alegere a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare, spre a se face cunoscut poporului

Orăștie, 21 Iulie 1912.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 655/1912 protop.

(243) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională gr. or. română din **Rodbav**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Ajutor anual dela biserică 340 cor.
2. Ajutor anual dela P. V. Cons. arhid. 200 cor.

3. 5% repartitie dela popor 15 cor.

4. 4 stângini de lemne socotiți în 45 cor.

5. Cvarțir în natură. Total 600 cor.

Restul de 400 cor., precum și cvinevenalele se vor cere dela stat pe baza documentelor învățătorului ales.

Învățătorul ales va fi dator, fără recompensă specială, să instrueze tinerimea de repetiție și adultă în cântările bisericești și să cânte Dumineca și sărbătoarea în biserică.

Concurenții să aștearnă petițiile lor instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul susindicat și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, ca să-și arete desteritatea în cântări și să facă cunoștință cu poporul.

Agnita, 21 Iulie 1912.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 660/1912

(254) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin moartea parohului George Olariu din parohia de clasa III. **Lisnău** cu fiilele **Gitfalău, Saciva** și **Sepsi Magheruș**, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întrețirea ajutorului dela stat.

Dela concurenți se pretinde a ști limba maghiară perfect.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabila încuviințare a protopresbiterului în vreuna din Dumineci sau Sărbători în Lisnău (Lisznyó) prin gara Uzon spre a cânta, celebra și cuvânta, înaintându-și documentele recerute în termenul prefipt subsemnatului oficiu protopresbiterial în Bereczk.

Brețcu, (Bereczk), 8 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Treiscaunelor, în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 436/1912.

(256) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III. **Dobriținaș**, din protopopiatul Cetatea de peatră, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întrețirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare se vor înainta în termenul indicat subsemnatului oficiu protopopesc, îndatorându-se concurenții a se prezenta pe lângă restricțiunile regulamentare în o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta și predica, resp. celebra.

Lăpușul-unguresc, 15 Iulie 1912.

Oficiul protopopesc gr.-or. al tractului Cetatea de peatră în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Andrei Ludu
adm. protopop.

Nr. 687/1912 protop.

(257) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant de paroh în parohia de clasa III. **Vărd**, protopresbiteratul Agnitei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întrețirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze rugările instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul susindicat și cu prealabila încuviințare a acestuia să se prezinte în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică pentru a cânta și predica, eventual a și oficia.

Agnita, 18 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Agnitei în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 3239/1912.

(250) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de vice notar în comuna **Kisapold**, cercul Szerdahely, comitatul Szeben, dotat în 1000 cor. salar anual, prin aceasta public concurs și provoc pe reflecții la acest post a-și înainta cererile lor instruite conform § 6. art. I. din 1883 respective § 3 art. XX. din 1900 și cu atestatele despre serviciile lor, de până în 31 August 1912.

Cunoașterea în vorbire și scris a limbei românești se recere necondiționat. Ziua de alegere se va defige ulterior.

Mercurea, la 29 Iulie 1912.

Pentru primpretorul cercual:

Dr. Baku
pretorul cercual.

Vezi așa... acestea sunt originalele tuburi de
Jacobi-Antinicotin.
Engros Adolf & Alexander Jacobi,
Wien VIII.
(106 b) 6—13

Nr. 3326/1912.

(251) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de notar în comuna **Nagyludaș**, cercul Szerdahely, comitatul Szeben, dotat cu 1600 cor. salar anual, prin aceasta public concurs și provoc pe reflecții la acest post a-și înainta cererile lor instruite conform § 6. art. I. din 1883, respective § 3, art. XX. din 1900 și cu atestatele despre serviciile lor, până în 31 August 1912.

Cunoașterea în vorbire și scris a limbei românești se recere necondiționat. Ziua de alegere se va defige ulterior.

Mercurea, la 29 Iulie 1912.

Pentru primpretorul cercual

Dr. Baku
pretorul cercual.

Nr. 475/1912.

(255) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Căienelul de sus** să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele cuprinse în coala B. pentru întrețirea dela stat.

Petenții au a-și așterne rugările instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiterial și cu prealabila încuviințarea acestuia să se prezinte în vre-o Duminecă, ori sărbătoare la biserică pentru a cânta și cuvânta, respective celebra.

Brad, la 9 Iulie 1912.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Zandrului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Damian
protopresbiter.

Aviz!

Subsemnatul, ca proprietar, aduc la cunoștința Onor. P. T. public, că din **1 Septemvrie 1912**

HOTELUL SCHMIDT,

strada Trenului (Bahngasse)

stațiunea tramvaiului electric orășenesc, împreună cu **cafenea și restaurant**, îl voi conduce și pe mai departe.

Deoarece până în 1 Noemvrie 1912 voi mai adăuga la zidire încă 14 odăi de închiriat pentru pasageri, total 34 odăi, **încălzire centrală și scaldă**, cari stau la dispoziția Onoraților pasageri, îi rog ca și în viitor, precum au fost și în trecut, să mă onoreze cu toată bunăvoința și încrederea lor ce le voi păstra.

Pentru bucatărie bună, beuturi curate și serviciu conștient, cu toată încrederea sunt îngrijit.

Sibiiu, în August 1912.

Cu toată stima:

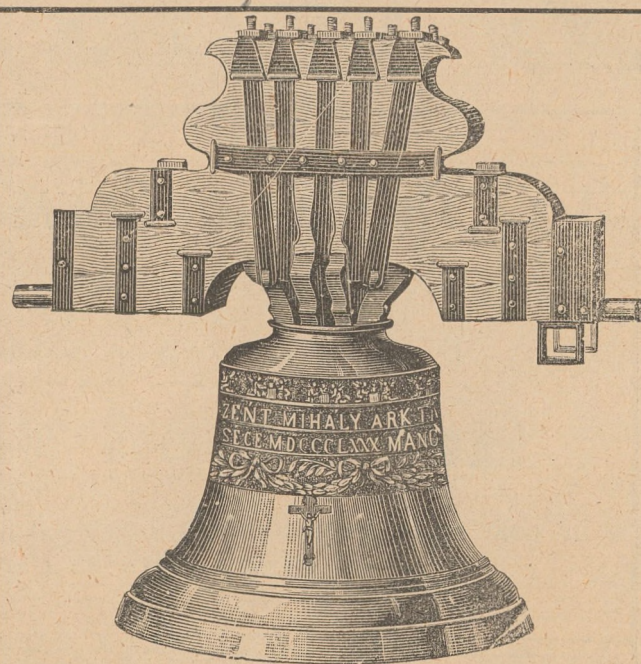
M. L. Schmidt,
hotelier.

(267) 1—3

Prima și cea mai veche întreprindere pentru vărsare de campane (clopote) din Ardeal

Mihail Manchen

fabrică pentru vărsat clopote și scaune de clopote din fier bătut. Înființată la anul 1822. Sighișoara, piața de sus Nr. 47.

O firmă ce există dela anul 1822 și se bucură de bun renume, se recomandă tuturor comunelor bisericești a lifera și repara clopote de toată mărimea cu coroană de stejar, ori de fier legat, cum și clopote cu sunet armonic. Face și scaune de clopote din fier bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează și în depărtare. Clopote mai mici se află gata în tot timpul. Solvirea se va primi și în rate.

(104) 11—24

Candidat de avocat,

ori un scriitor cu praxă perfectă, află aplicare momentană cu salar bun la

Dr. Mero Samu,
advocat

(264) 2-3 Borosjenő, comit. Arad.

De arândat

o moșie în comitatul Selagiu, comuna Gălpăia, 800—1000 jug. arat și pășunat și 400 jugăre pădure, care încă se poate folosi de pășune. Gara ultimă e Zsibó. Ofertele sunt a se trimite la adresa: **Dr. Stefan Morariu, avocat, Cluj.**

(249) 5-6

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☛

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(46) 26—

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy.)

Doi băieți

se primesc ca învățăcei în franze-lăria lui

Petru Moga,

(265) 2-3 Sibiu, strada Sării Nr. 23.

Băieți mai mari se primesc pe timp mai scurt.

Dentist

Virgil Muntean

Sibiu, Strada Măcelarilor,

în față cu Tipografia și Librăria arhidiece-zană, intrarea prin strada Quer Nr. 22.

(126) 24—

Nr. (261) 3-3

Publicare de licitațiune minuendă.

Pe baza planului de edificare și a preliminarului de spese aprobat prin autoritățile competente superioare, prin aceasta să publică licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a zidirei școlii române gr. or. din comuna Șaeș, tractul Sighișoara.

Licitațiunea se va ținea *Duminecă, în 5/18 August* în sala de învățământ a școlii noastre din Șaeș, la orele 2 p. m.

Prețul de strigare este 16.116 cor. 63 fileri, dela care sumă 10% sunt a se depune ca vadiu înainte de începerea licitațiunii la epitropia parohială de aici.

Planul de edificare, preliminarul de spese, precum și alte informațiuni referitoare la edificare și la materialul cel-dă parohia se pot afla la oficiul parohial din loc.

Toți aceia întreprinzători cari doresc a lua parte la licitare nu sunt în drept a pretinde diurne, nici spese de călătorie.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încheia contractul cu întreprinzătorul în care va avea mai multă încredere.

Contractul de edificare pentru întreprinzător e obligator îndată după subscriere, pentru parohie însă numai după aprobarea Prea Venerabilului Consistor Arhidiecezan.

Șaeș, la 7 August st. n. 1912.

Comitetul parohial:

Ioan Cristea
presb. priz.

Iosif Cristea
epitrop I.

Nicolae Ticușan
inv. notar.

Nr. 679/1912 ppb.

„Văzut!“

Dimitrie Moldovan
protopop.

Ad. Nr. 37/1912 com. par. (252) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al V-lea de învățător desp. V. și VI. la școala noastră confesională gr-ort. română din **Poplaca**, protopresbiteratul Sibiiului, să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salariu fundamental 1000 cor., și anume din cassa bisericeii 100 cor., iar 900 cor. dela stat.

Relut de cvartir 30 cor.

Relut de grădină 20 cor.

Dela concurenți să recere să poșadă bine limba maghiară și să cunoască un instrument spre a putea forma cor.

Alesul învățătoriu este deobligat a instrua elevii în cântările liturgice și a cânta cu ei Dumineca și sârbătoarea la sf. liturgie. Pentru formarea unui cor de adulți va primi o remunerație deosebită.

Concurenții sunt datori, cu prealabila înțelegere a Oficiului protopresbiteral, să se prezinte în vreo Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a face cunoștință cu poporul.

Cererile de concurs însoțite de atestatele necesare sunt a se înainta Prea On. Oficiu ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiiu în termenul deschis.

Poplaca, din ședința comitetului parohial ținută la 15 Iulie 1912.

Georgiu Modran
paroh și preș.

Ioan Neagu
notar.

Văzut:

Dr. Ioan Stroia
protopop.

Serviciu prompt și conștientios.

Prima fabrică transilvană

ces. și reg. privilegiată

de casse de fier și oțel,

și

lăcătușerie de artă și construcție,

instalată cu putere electrică.

E. Purece,

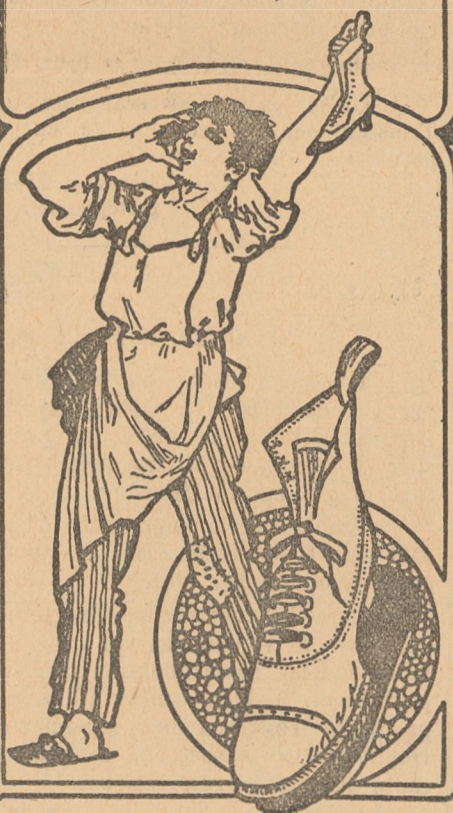
Sibiu — Nagyszeben

Strada Faurului 19 (Schmidgasse).

(138, 10-20

Cataloage de preț gratis și franco.

30,000 de părechi
păpuși și ghețe
se vând cu preț redus.

Toate în lume
se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casei, — numai
păpușii și ghețele exec. în atelierul lui

VASILIE BAN
la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se
ieftinește.

Pentruce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. Deaceia el poate livra ghețe bune și trainice pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN

SIBIU, Strada Ounei (Burgergasse) Nr. 7.

Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 ore ante merid.

Comandele din afară se vor executa punctuos ca și până acum.

E deajuns a se arăta numărul, s'au a se desemna pe o hârtie talpa piciorului. La caz că nu convin să schimbe cu alții, eventual să returneze banii.

(221) 37—

Subsemnatul am onoare a atrage binevoitoarea atențiune publicului românesc asupra depositului meu de

piane și pianine

asortat cu instrumente din cele mai bune fabrici (**Bösendorfer, Ehrbar, Petrof, Stingl** etc.) cu prețuri de 600—2000 cor. **Armoniuri de școală** dela 200 cor. în sus.

Cu distinsă stimă: **T. Popovici,**
profesor de muzică.

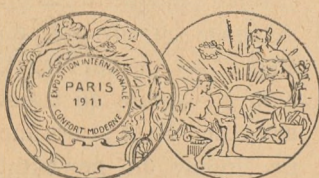
(411) 20—

Sibiu, strada Cisnădiei Nrul 7.

(Vis-à-vis de hotelul Impăratul roman.)

REVERENZI!

Premiat:

Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală“ **I. PETRASCU**

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate.

(472) 12—

— Spriginiți industria română. —

Premiat:

Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur.